

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjevi br. 29426/08 i 29737/08
MEROT D.O.O. protiv Hrvatske
i STORITVE TIR D.O.O. protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući dana 10 prosinca 2012. godine u Vijeću sastavljenom od:

gđe Isabelle Berro-Lefèvre, *predsjednice*,

g. Khanlara Hajiyeva,

gđe Mirjane Lazarove Trajkovske,

gđe Julie Laffranque,

g. Linos-Alexandre Sicilianosa,

gđe Ksenije Turković,

g. Dmitrya Dedova, *sudaca*,

i g. Søren Nielsen, *tajnika Odjela*,

uzimajući u obzir naprijed navedene zahtjeve podnesene 28 travnja 2008. godine,

uzimajući u obzir očitovanje koje je podnijela tužena država i odgovore na očitovanje koje su podnijeli podnositelji zahtjeva,

uzimajući u obzir očitovanje koje je podnijela Republika Slovenija, nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositelji Merot d.o.o. i Storitve Tir d.o.o. (dalje: “društva podnositelji”) su društva s ograničenom odgovornošću osnovana po zakonu Republike Slovenije sa sjedištima u Loče pri Poljčanah odnosno Ljubljani. Oba je pred Sudom zastupao g. I. Milanović, odvjetnik iz Umaga, Hrvatska.

2. Hrvatsku Vladu (dalje: „Vlada“) zastupala je njena zastupnica, gđa Š. Stažnik.

A. Okolnosti predmeta

3. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi.

4. Prvo društvo podnositelj je bilo vlasnik jahte naziva *Maria I*, a drugo društvo podnositelj jahte naziva *ITT 2*, obje registrirane u Sloveniji. Vrijednost jahti je, prema društvima podnositeljima, bila najmanje 130.000,00 eura (EUR) (prva jahta) i 200.000,00 eura (druga jahta). Proizlazi da su društva podnositelji dali jahte u charter društvu N.A. d.o.o. (dalje: „N.A.“), za 2.000,00 eura odnosno 3.000,00 eura. U srpnju 2005. godine to društvo je dalo u pod-charter jahte nekolicini državljana Australije za 3.300,00 eura (za prvu jahtu) i nekolicini državljana Austrije za 1.836,00 eura (druga jahta).

1. Prekršajni postupak

5. Dana 13. srpnja 2005. godine stručni djelatnik Lučke ispostave M.L. je pokrenuo prekršajni postupak protiv društva N.A. i njegovog direktora, A.M. pred Lučkom kapetanijom Rijeka, zbog optužbi da su tri puta nezakonito prevozili putnike – pomorski (upravni) prekršaj opisan u čl. 993. st. 2. Pomorskog zakonika (vidi st. 19. dolje).

6. Dana 14. srpnja 2005. godine Lučka kapetanija Rijeka je privremeno oduzela tri jahte u posjedu društva N.A., uključujući one u vlasništvu društava podnositelja.

7. Društva podnositelji o tome nisu bili obaviješteni, te stoga nisu sudjelovala u postupku pred Lučkom kapetanijom.

8. Dana 31. kolovoza 2005. godine Lučka kapetanija Rijeka je proglasila oba okrivljenika krivima i izrekla im kazne, društvu N.A. u iznosu od 150.000,00 kuna (HRK), a njegovom direktoru, A.M., u iznosu od 7.500,00 kuna. U isto vrijeme, Ministarstvo je, sukladno čl. 1008. st. 2. Pomorskog zakonika (vidi st. 19. dolje), izreklo zaštitnu mjeru oduzimanja tri jahte u posjedu društva N.A., uključujući dvije u vlasništvu društava podnositelja. Ovo rješenje je dostavljeno društvima podnositeljima redovnom poštom (preporučeno s povratnicom) dana 2. rujna 2005. godine.

9. Dana 20. rujna 2005. godine je Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske odbio žalbu okrivljenika i održao na snazi rješenje Lučke kapetanije. Ovo rješenje je dostavljeno društvima podnositeljima redovnom poštom (preporučeno s povratnicom) dana 26. listopada 2005. godine.

10. U prosincu 2005. godine i siječnju 2006. godine su društva podnositelji zatražili da im se dostavi preslika rješenja Lučke kapetanije od 31. kolovoza 2005. godine diplomatskim putem, odnosno, na način propisan bilateralnim Ugovorom između Republike Hrvatske i Republike Slovenije o

pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima. Čini se da je punomoćnik društava podnositelja primio rješenje Lučke kapetanije redovnom poštom (preporučeno s povratnicom) dana 24. ožujka 2006. godine, a društva podnositelji su ga primili diplomatskim putem dana 22. svibnja odnosno 22. lipnja 2006. godine.

11. Dana 24. ožujka 2006. godine svako društvo podnositelj je, kao vlasnik oduzete imovine, podnijelo zasebnu žalbu protiv dijela rješenja Lučke kapetanije kojim je izrečena zaštitna mjera. Društva podnositelji su isticala da su njihove jahte dane u charter društvu N.A. pod uvjetom da se sva potrebna dokumentacija i dozvole pribave prije njihove uporabe u hrvatskim vodama, te da nisu imali saznanja da se njihove jahte koriste protivno Pomorskom zakoniku.

12. Dana 17. svibnja 2006. godine Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske je u dva odvojena rješenja odbio žalbe društava podnositelja i održao na snazi rješenje Lučke kapetanije. Smatrao je da je nebitno jesu li društva podnositelji imala saznanja o tome da se njihove jahte koriste protivno čl. 9. st. 4. Pomorskog zakonika zbog toga što čl. 1008. st. 2. istog zakona predviđa obvezno oduzimanje jahte koja je korištena u počinjenju pomorskog prekršaja opisanog u čl. 993. st. 2. istog zakona.

13. Svako društvo podnositelj je tada podnijelo zasebnu ustavnu tužbu, zbog povrede ustavom zaštićenog prava na pošteno suđenje, te jednakost pred sudovima. U isto vrijeme, zatražili su od Ustavnog suda privremenu mjeru radi obustave izvršenja napadanih rješenja te prodaje njihovih jahti do donošenja odluke o ustavnoj tužbi. U svojim ustavnim tužbama, društva podnositelji posebno navode kako slijedi:

USTAVNA TUŽBA

uz prijedlog za odgodu ovrhe

“I. PODACI O PODNOSITELJU USTAVNE TUŽBE

...

II. PODACI O OSPORAVANIM AKTIMA

Rješenje Visokog prekršajnog suda od 17. svibnja 2006. ...

Rješenje Lučke kapetanije Rijeka od 31. kolovoza 2005. ...

III. USTAVNO PRAVO KOJE SE SMATRA POVRIJEĐENIM

Podnositelj smatra da su mu Rješenjem Visokog prekršajnog suda od 17. svibnja 2006. godine i Rješenjem Lučke kapetanije Rijeka od 31. kolovoza 2005. godine povrijeđena slijedeća ustavna prava i slobode:

- jednakost svih državljana Republike Hrvatske i stranaca pred sudovima i drugim državnim tijelima, a prema članku 26. u svezi članka 14. Ustava Republike Hrvatske,

- pravo svakoga da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, a prema čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske.

IV. ČINJENICE I RAZLOZI NA KOJIMA SE TEMELJI TVRDNJA O POVREDI USTAVNOG PRAVA

Rješenjem Visokog prekršajnog suda od 17. svibnja 2006. godine odbijena je kao neosnovana žalba podnositelja protiv rješenja Lučke kapetanije Rijeka od 31. kolovoza 2005. godine. A kojim je [prvostupajskim] rješenjem [Lučka kapetanija] proglasila ... okrivljenike, društvo N.A. i [njegovog direktora] A.M., krivima za prekršaj iz čl. 993. st. 2. Pomorskog zakonika. Uz izricanje prekršajne sankcije ... u vidu novčane kazne, [Lučka kapetanija] je primijenila i zaštitnu mjeru oduzimanja jahte u vlasništvu [podnositelja] ...

Spomenutim rješenjem Visokog prekršajnog suda kako je navedeno odbijena je žalba podnositelja ustavne tužbe, te ujedno potvrđeno spomenuto rješenje Lučke kapetanije Rijeka od 31. kolovoza 2005. god. ... a da pritom u prvostupajskom postupku nije omogućeno podnositelju ustavne tužbe štititi svoja prava i interese, jer naime, isti nije ni bio obaviješten vezno za vođenje prekršajnog postupka. Iako podnositelj ustavne tužbe prema odredbi čl. 204. st. 5. Zakona o prekršajima, ima pravo na podnošenje žalbe, jer mu je prvostupajskim rješenjem oduzet predmet koje je njegovo vlasništvo, tj. oduzeta mu je navedena jahta ... prvostupajsko rješenje mu nije ni dostavljeno, te je na inzistiranje i traženje podnositelja ustavne tužbe dostavljeno mu isto rješenje i to tek nakon što je Visoki prekršajni sud ... [već] donio drugostupajnske odluke povodom žalbi N.A. i [direktora] A.M.

Pri činjenici što je Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske već bio donio drugostupajnsku odluku, nije se ni moglo očekivati da bi ... povodom žalbe podnositelja ... [taj sud] mogao donijeti drugačiju odluku u odnosu na svoju raniju odluku. Na naprijed navedeno ukazuje stav Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske izražen u rješenju ... od 17. svibnja 2006. god., a u kojem se rješenju navodi da za izricanje zaštitne mjere [oduzimanja plovila] nije odlučna okolnost da li je vlasnik plovila znao ili nije znao da se plovilom obavlja nedozvoljeni prijevoz, već je odlučna okolnost da je navedenim plovilom počinjen prekršaj. Radi se o apsolutno pogrešnom stavu, jer naime, isti sud zaključivao bi na isti način i u slučaju kada bi podnositelju ustavne tužbe bilo plovilo ukradeno, a osoba koja je to plovilo ukrala iza toga, ako je počinila pomorski prekršaj, vlasniku plovila bi se i u tom slučaju oduzelo plovilo, jer prema stavu Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske proizlazi da je jedino relevantno da je počinjen prekršaj. Kako je istaknuto podnositelju ustavne tužbe nije omogućeno da se izjasni o svojim pravima u prvostupajskom postupku, te propuštanjem da se istog obavijesti o postupku onemogućeno mu je da ukaže i dokaže da vlasnik plovila nije imao apsolutno nikakva saznanja da se jahta koristi, a da prethodno nije ishođena sva potrebna dokumentacija za uporabu tog plovila. Stoga je u konkretnom slučaju podnositelju ustavne tužbe povrijeđeno pravo [na pošteno suđenje] iz čl. 29. st. 1. ustava Republike Hrvatske. U konkretnom slučaju povrijeđeno je njegovo pravo na pravično suđenje, jer uopće nije obaviješten o postupku i time mu je onemogućeno da štiti svoja prava. Što se tiče suđenja u razumnom roku, u konkretnom slučaju postupilo se je više nego je potrebno što se tiče tog roka, jer naime, podnositelju ustavne tužbe uopće nije dostavljeno prvostupajsko rješenje, iako prema odredbi iz čl. 204. st. 5. Zakona o prekršajima, ima pravo na podnošenje žalbe [protiv tog rješenja], te je isto rješenje dostavljeno podnositelju ustavne tužbe tek na njegovo inzistiranje, a Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske je već bio donio drugostupajnsku odluku, i to prije nego što je uopće podnositelju ustavne tužbe dostavljeno prvostupajsko rješenje, te u svezi s tim se ukazuje da je i time povrijeđeno pravo podnositelja na pravično suđenje. Pored toga na štetu podnositelja ustavne tužbe povrijeđeno je pravo iz čl. 26. s svezi s čl. 14. Ustava Republike Hrvatske, tj. da su svi državljani Republike Hrvatske i stranci jednaki pred

sudovima i drugim državnim i inim tijelima koje imaju javne ovlasti, jer naime, podnositelj ustavne tužbe je strana pravna osoba, a čije je sjedište u Republici Sloveniji, te prema [bilateralnom] ugovoru između Republike Hrvatske i Republike Slovenije o pravnoj pomoći u građanskim i pravnim stvarima ... ugovoreno je kako se vrši dostava između spomenutih država, te je tek na ukazivanje podnositelja ustavne tužbe izvršena mu dostava sukladno sadržaju iz spomenutog Ugovora, a kako je istaknuto u vrijeme dostave prvostupanjskog rješenja Visoki prekršajni sud je već bio donio drugostupanjsku odluku u ovom predmetu.

Podnositelj ustavne tužbe predlaže da se utvrdi da su u osporavanim aktima, tj. odlukama na njihovu štetu povrijeđena prava iz čl. 26. i iz čl. 29. st. 1. Ustava Republike Hrvatske, te ujedno predlaže da se ukinu Rješenje Visokog prekršajnog suda od 17. svibnja 2006. god., Rješenje Lučke kapetanije Rijeka od 31. kolovoza 2005. god.

Kako bi provođenjem ovrhe prodajom oduzetog plovila nastala za podnositelja ustavne tužbe teška i teško nadoknativa šteta, a iz razloga što kasnija naplata potraživanja naknade štete od strane okrivljenika jest upitna već zbog samih novčanih kazni koje će isti morati platiti u predmetnom prekršajnom postupku, te nadalje, kako je Ministarstvo financija, Porezna uprava ... oglašavalo prodaju plovnog objekta ... iako uopće nije bila donijeta drugostupanjska odluka po Visokom prekršajnom sudu, a na što se je sve oglušilo Ministarstvo financija, Porezna uprava ... jer je isto i nadalje oglašavalo prodaju spomenute jahte, te u svezi s tim, upitna i mogućnost naplate naknade štete za slučaj ako se utvrdi da je podnijeta ustavna tužba osnovana, to podnositelj predlaže da se odgodi ovrha prodajom plovnog objekta – jahte ... temeljem odredbe iz čl. 67. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu, a sve do donošenja odluke po ovoj ustavnoj tužbi.“

14. Dana 14. studenog 2007. godine u dvije odvojene odluke, Ustavni sud Republike Hrvatske je odbio ustavne tužbe društava podnositelja, smatrajući da nije došlo do povrede niti jednog ustavnog prava na koje su podnositelji ukazivali. Istog dana, u odvojenoj odluci, Ustavni sud je također odbio ustavnu tužbu društva N.A. i njegovog direktora protiv Rješenja Visokog prekršajnog suda od 20 rujna 2005. godine. Mjerodavni dio navedenih odluka glasi:

“Ustavna tužba se odbija.

1. Ustavna tužba podnijeta je protiv rješenja Visokog prekršajnog suda od 17. svibnja 2006. godine, kojim je odbijena žalba podnositelja i potvrđeno rješenje Lučke kapetanije Rijeka od 31. kolovoza 2005. godine.

Prvostupanjskim rješenjem [društvo] N.A. i [direktor] A.M. oglašeni su krivima za prekršaj iz čl. 993. stavka 2. u vezi sa stavkom 3. Pomorskog zakonika i kažnjeni ...

Pored toga, na temelju članka 41. stavaka 1. i 2. Zakona o prekršajima i članka 1008. stavka 2. Pomorskog zakonika izrečena je i zaštitna mjera oduzimanja [tri] jahte kojima je počinjen prekršaj.

Podnositelj ustavne tužbe je vlasnik [jedne od] jahte kojom je počinjen [predmetni] prekršaj.

2. Podnositelj smatra da su mu osporenim odlukama povrijeđena ustavna prava zajamčena odredbama članaka 14., 26. i 29. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

Obrazlažući povrede ustavnih prava, podnositelj u cijelosti ponavlja žalbene navode ukazujući na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, pogrešnu primjenu materijalnog prava te na postupovne povrede.

U bitnom [podnositelj] ističe da mu, kao vlasniku jahte koja je oduzeta u prekršajnom postupku, nije omogućeno sudjelovanje u tom postupku, niti mu je dostavljeno prvostupanjsko rješenje, čime je, prema njegovom mišljenju, povrijeđeno ustavno pravo na pravično suđenje zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava. Ističe da nije znao da se njegovom jahtom obavlja nedozvoljeni prijevoz, te smatra pogrešnim stajalište Visokog prekršajnog suda da ta činjenica nije odlučna pri ocjeni opravdanosti izricanja zaštitne mjere oduzimanja plovila kojim je počinjen prekršaj.

Slijedom iznijetog, [podnositelj] predlaže usvajanje ustavne tužbe i ukidanje osporenih rješenja.

Na temelju članka 67. stavka 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu [podnositelj također] predlaže odgodu ovrhe osporenog rješenja.

Ustavna tužba nije osnovana.

3. Odredbom članka 62. stavka 1. Ustavnog zakona, propisano je da svatko može podnijeti Ustavnom sudu ustavnu tužbu ako smatra da mu je pojedinačnim aktom tijela državne vlasti, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, kojim je odlučeno o njegovim pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela, povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda zajamčena Ustavom.

Ustavni sud tijekom postupka pružanja ustavnosudske zaštite, u pravilu, unutar zahtjeva istaknutog u ustavnoj tužbi, utvrđuje je li u postupku odlučivanja o pravima i obvezama pojedinca došlo do ustavno nedopuštenog posizanja u ljudska prava i temeljne slobode građana.

4. [Mjerodavne] odredbe Pomorskog zakonika glase:

...

5. ...

Protiv prvostupanjskog rješenja kojim ... [izrečena] zaštitna mjera oduzimanja plovila kojima je počinjen prekršaj, podnositelj je, kao vlasnik jedne od oduzetih jahti, na temelju članka 204. stavka 5. Zakona o prekršajima, podnio žalbu Visokom prekršajnom sudu.

Ocjenjajući osnovanost podnositeljeve žalbe, Visoki prekršajni sud je utvrdio da je Lučka kapetanija Rijeka provela postupak sukladno mjerodavnim odredbama postupovnog prava, pravilno i potpuno utvrdilo činjenično stanje, te na temelju utvrđenog činjeničnog stanja pravilno primijenilo materijalno pravo. Stoga je [navedeni sud] odbio žalbu podnositelja i potvrdio prvostupanjsko rješenje [istovremeno] navodeći valjane razloge za svoja utvrđenja i stajališta i odgovorivši na sve žalbene navode podnositelja.

6. Podnositelj je u tužbi istaknuo povredu članka 14. Ustava.

Članak 14. stavak 1. Ustava sadrži ustavno jamstvo nediskriminacije, odnosno zabranu diskriminacije u ostvarenju nekog konkretnog prava po bilo kojoj osnovi. Razmatrajući cjelokupni spis predmeta, Ustavni sud ... nije našao nijednu ... okolnost koja bi upućivala da je u postupku koji je prethodio ustavnosudskom postupku podnositelj bio diskriminiran u ostvarenju nekog ustavnog prava po bilo kojem svojstvu (spolu, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom

podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili nekoj drugoj osobini). Stoga pozivanje podnositelja na povredu ustavnog jamstva nediskriminacije, Ustavni sud ocjenjuje neosnovanim.

Ocjenjujući razloge ustavne tužbe sa stajališta članka 14. stavka 2. Ustava, valja istaknuti sljedeće:

Polazeći od činjeničnog stanja utvrđenog u prekršajnom postupku, kao i mjerodavnih odredaba Pomorskog zakonika, Ustavni sud utvrđuje da se pravna stajališta navedena u osporenim rješenjima zasnivaju na ustavnopravno prihvatljivom tumačenju i primjeni mjerodavnog materijalnog prava. Nadležno upravno tijelo i sud koji su proveli prekršajni postupak i donijeli osporena rješenja obrazložili su svoja stajališta iznesena u osporenim rješenjima, za koja je nedvojbeno da nisu posljedica proizvoljnog tumačenja i samovoljne primjene mjerodavnog materijalnog prava.

Iz navedenih razloga Ustavni sud nije prihvatio navode podnositelja da mu u konkretnom slučaju nije osigurana jednakost pred zakonom, zajamčena člankom 14. stavkom 2. Ustava.

7. Odredba članka 26. Ustava sadrži ustavno jamstvo jednakosti hrvatskih državljana i stranaca u postupcima pred nadležnim tijelima Republike Hrvatske. Ta Ustavom zajamčena procesna garancija obvezuje nadležna tijela da u sudskim, upravnim ili u postupcima pred tijelima koja imaju javne ovlasti, prema strankama postupaju jednako, neovisno o njihovoj državljangskoj pripadnosti.

Imajući u vidu pravni položaj kojeg vlasniku oduzetog predmeta u prekršajnom postupku priznaje Zakon o prekršajima (pravo na izjavljivanje žalbe protiv rješenja kojim je izrečena zaštitna mjera oduzimanja predmeta kojim je počinjen prekršaj), kao i činjenice da je podnositelj to svoje pravo iskoristio, a nadležni sud o podnositeljevoj žalbi donio meritornu odluku sukladno mjerodavnim propisima, Ustavni sud ocjenjuje da podnositelju [u ovom slučaju] nije povrijeđeno ustavno pravo zajamčeno člankom 26. Ustava.

8. Odredbom članka 29. stavka 1. Ustava propisano je:

Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.

Sadržaj ustavnog prava na pravično suđenje ograničen je na postupovna jamstva pravičnog suđenja, pa Ustavni sud, ocjenjujući navode ustavne tužbe sa stajališta tog ustavnog prava, ispituje eventualno postojanje postupovnih povreda u postupcima pred sudovima i na temelju tog ocjenjuje je li postupak bio vođen na način koji je podnositelju osiguravao pravično suđenje.

U konkretnoj pravnoj stvari odlučivali su zakonom ustanovljeno upravno tijelo i sud unutar svoje nadležnosti utvrđene zakonom. Iz spisa predmeta razvidno je da je prvostupanjsko upravno tijelo, sukladno mjerodavnim odredbama Zakona o prekršajima provelo dokazni postupak, dok je Visoki prekršajni sud u cijelosti i meritorno odgovorio na žalbene navode podnositelja.

U odnosu na podnositeljev navod da mu je onemogućeno sudjelovanje u prekršajnom postupku u kojemu je izrečena zaštitna mjera oduzimanja plovila čiji je vlasnik, [Ustavni] Sud ističe sljedeće:

Prema Zakonu o prekršajima, vlasnik predmeta kojim je počinjen prekršaj i koji je oduzet u prekršajnom postupku nije stranka u prekršajnom postupku. Njegovo sudjelovanje u postupku ograničeno je na pravo žalbe protiv rješenja kojim je izrečena

zaštitna mjera oduzimanja predmeta kojim je počinjen prekršaj (članak 204. stavak 5. zakona o prekršajima).

Polazeći od navedenog, kao i činjenice da je protiv rješenja kojim je izrečena zaštitna mjera oduzimanja podnositeljevog plovila kojim je počinjen prekršaj podnositelj izjavio žalbu, o kojoj je nadležni [žalbeni] sud meritorno odlučio i valjano obrazložio svoju odluku, podnositeljevu tvrdnju o nemogućnosti sudjelovanja u postupku u kojemu je oduzeto njegovo plovilo, ustavni sud ocjenjuje neosnovanom.

Slijedom iznijetog, [Ustavni] Sud smatra da osporenim odlukama podnositelju nije povrijeđeno ustavno pravo na pravično suđenje.

9. Slijedom navedenog, na temelju članaka 73. i 75. Ustavnog zakona, odlučeno je kao u izreci.

10. Budući da je [Ustavni] Sud o ustavnoj tužbi donio meritornu odluku, o prijedlogu podnositelja za odgodu ovrhe nije odlučivao.

15. Ustavni sud je svoje odluke dostavio punomoćniku društava podnositelja dana 30. studenog 2007. godine.

2. Stečajni postupak nad društvom N.A.

16. Dana 26. lipnja 2008. godine, Trgovački sud u Pazinu je otvorio (skraćeni) stečajni postupak nad društvom N.A. te ga zaključio dana 15. prosinca 2008. godine zbog toga što stečajna masa nije bila dostatna ni za pokriće troškova stečajnog postupka. Dana 23. prosinca 2008. godine isti sud je izvršio brisanje društva N.A. iz registra trgovačkih društava.

B. Mjerodavno domaće pravo i praksa

1. Ustav Republike Hrvatske

17. Mjerodavne odredbe Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 56/1990, 135/1997, 8/1998 - pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 - pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 - pročišćeni tekst, 55/2001 - ispravak, 76/2010 i 85/2010) glase kako slijedi:

Članak 14.

“Svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.

Svi su pred zakonom jednaki.”

Članak 16.

“(1) Slobode i prava mogu se ograničiti samo zakonom da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje.

(2) Svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju.”

Članak 26.

“ Svi su državljani Republike Hrvatske i stranci jednaki pred sudovima i drugim državnim i inim tijelima koja imaju javne ovlasti.”

Članak 29. st. 1.

“ Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.”

Članak 48.

“1. Jamči se pravo vlasništva.

2. Vlasništvo obvezuje. Nositelji vlasničkog prava i njihovi korisnici dužni su pridonositi općem dobru.”

2. Mjerodavni zakoni

(a) Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske

18. Mjerodavni dio Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (1999) („Narodne novine“, br. 99/99 od 29. rujna 1999. godine – „Ustavni zakon o Ustavnom sudu“) izmijenjenog i dopunjenog Ustavnim zakonom o izmjenama i dopunama Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 29/2002 od 22. ožujka 2002. godine) koji je stupio na snagu 15 ožujka 2002. godine, glasi kako slijedi:

Članak 62.

“1. Svatko može podnijeti Ustavnom sudu ustavnu tužbu ako smatra da mu je pojedinačnim aktom tijela državne vlasti, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, kojim je odlučeno o njegovim pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela, povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda zajamčena Ustavom, odnosno Ustavom zajamčeno pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu (u daljnjem tekstu: ustavno pravo).

2. Ako je zbog povrede ustavnih prava [kojoj se prigovara] dopušten drugi pravni put, ustavna tužba može se podnijeti tek nakon što je taj pravni put iscrpljen.

3. U stvarima u kojima je dopušten upravni spor, odnosno revizija u parničnom ili izvanparničnom postupku, pravni put je iscrpljen nakon što je odlučeno i o tim pravnim sredstvima.”

Članak 65. st. 1.

“ Ustavna tužba mora sadržavati ... naznaku ustavnog prava za koje se tvrdi da je povrijeđeno [zajedno] s naznakom mjerodavne odredbe Ustava kojom se to pravo jamči ... ”

Članak 67.

“(1) Ustavna tužba, u pravilu, ne sprječava primjenu osporavanoga akta.

(2) Na prijedlog podnositelja ustavne tužbe Ustavni sud može odgoditi ovrhu [napadanog akta] do donošenja odluke, ako bi ovrha prouzročila podnositelju tužbe štetu koja bi se teško mogla popraviti, a odgoda nije suprotna javnom interesu niti bi se odgodom nanijela nekome veća šteta.”

Članak 71. st. 1.

“ ... Ustavnog suda ispituje samo one povrede ustavnih prava koje su istaknute u ustavnoj tužbi.”

(b) Pomorski zakonik

19. Mjerodavne odredbe Pomorskog zakonika („Narodne novine“, br. 181/04, 76/07, 146/2008, 61/11 i 56/13), koji je na snazi od 29. prosinca 2004. godine, glase kako slijedi:

Članak 9. st. 4.

“ Prijevoz osoba jahtom ili brodicom uz naknadu u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske može se obavljati samo brodicom ili jahtom hrvatske državne pripadnosti, koja je u vlasništvu domaće fizičke ili pravne osobe i koja ispunjava uvjete utvrđene posebnim [podzakonskim] propisom koji donosi ministar [nadležan za pomorstvo].”

Članak 993. st. 2. i 3.

“(2) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se vlasnik i brodar jahte ili brodice koja obavlja prijevoz osoba jahtom ili brodicom uz naknadu protivno odredbi članka 9. stavak 4. ovog Zakonika.

(3) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za pomorski prekršaj [i] odgovorna osoba u pravnoj osobi pomorski prekršaj iz stavka 2. ovoga članka.”

Članak 1008. st. 2.

“Uz kaznu propisanu za pomorski prekršaj iz članka 993. stavak 2. izreći će se zaštitna mjera oduzimanja plovnog objekta kojim je prekršaj učinjen bez obzira tko je vlasnik plovnog objekta.”

(c) Zakon o prekršajima

20. Mjerodavne odredbe Zakona o prekršajima („Narodne novine“, br. 88/2002, 122/02, 187/2003, 105/2004 i 127/2004 - ispravak), koji je bio na snazi od 1. listopada 2002. do 1. siječnja 2008. godine, glase kako slijedi:

Oduzimanje predmeta

Članak 41.

“(1) Zaštitna mjera oduzimanja predmeta može biti primijenjena glede predmeta koji je bio namijenjen ili uporabljen za počinjenje prekršaja ili je nastao počinjenjem prekršaja, kad postoji opasnost da će taj predmet ponovno biti uporabljen za počinjenje [takvog] prekršaja, ili kad se oduzimanje predmeta čini prijeko potrebnim zbog zaštite opće sigurnosti ili iz moralnih razloga.

(2) Zakonom se u određenim slučajevima može propisati obvezno oduzimanje predmeta.

(3) Predmeti iz stavka 1. ovoga članka mogu se oduzeti i kad nisu vlasništvo počinitelja, ukoliko je to potrebno radi zaštite opće sigurnosti ili moralnih razloga ... kao i u drugim slučajevima određenim zakonom, što ne utječe na pravo trećih osoba na zahtjev za naknadu štete zbog oduzetog predmeta od počinitelja prekršaja.”

21. Zakon o prekršajima je također propisivao da okrivljenik (uključujući branitelja, zakonskog zastupnika, bračnog druga i određenu rodbinu), oštećenik (žrtva) i osobe čiji je predmet oduzet prvostupanjskom odlukom donesenom u prekršajnom postupku, bilo od strane upravnog tijela koje vodi prekršajni postupak ili prekršajnog suda prvog stupnja, mogu podnijeti žalbu Visokom prekršajnom sudu protiv prvostupanjske odluke (članci 91. i 204.) Žalba se može podnijeti zbog bitne povrede prekršajnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede materijalnog prava ili protiv odluke o sankciji (članak 208.) U žalbi se mogu iznositi nove činjenice i novi dokazi (članak 207. st. 4.). Sud donosi odluku o žalbi na sjednici vijeća, bez održavanja rasprave (članak 215. st. 1.). Može proglasiti žalbu nedopuštenom, odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku odluku, ukinuti prvostupanjsku odluku i uputiti predmet prvostupanjskom tijelu na ponovno odlučivanje ili preinačiti prvostupanjsku odluku (članak 219. st. 1.).

3. *Praksa Ustavnog suda*

22. U odluci br. U-III-59/2006 od 22. studenog 2006. godine, Ustavni sud je, sa sedam prema šest glasova, odbio ustavnu tužbu podnositelja vlasnika jahte koji je proglašen krivim za pomorski prekršaj iz čl. 993. st. 2. Pomorskog zakonika čija jahta je oduzeta temeljem čl. 1008. st. 2. istog zakona. U ustavnoj tužbi se podnositelj pozivao, između ostalog, na ustavno pravo vlasništva, zajamčeno u čl. 48. Ustava Republike Hrvatske. Konkretno, Ustavni sud je smatrao kako slijedi:

“ Odredbom članka 48. stavka 1. Ustava jamči se pravo vlasništva. No, u ovom slučaju [mjera] oduzimanje predmeta prekršaja propisano je odredbom članka 1008. stavka 2. Pomorskog zakonika, koja glasi:

Uz kaznu propisanu za pomorski prekršaj iz članka 993. stavak 2. izreći će se zaštitna mjera oduzimanja[jahte ili brodice] bez obzira tko je vlasnik [iste].

Slijedom navedenog, utvrđeno je da podnositelju ustavne tužbe nisu povrijeđena ustavna prava na koja upućuje u ustavnoj tužbi ...”

Ovo obrazloženje je u stvari predstavljalo tzv. manjinsko mišljenje s obzirom da ga dijeli samo pet od trinaest sudaca Ustavnog suda. Od šest preostalih sudaca petoro je imalo izdvojeno mišljenje protiv izreke i obrazloženja, a jedan sudac je izdvojio mišljenje samo protiv obrazloženja. Tih šest sudaca koji se nisu slagali s navedenim obrazloženjem iznijeli su stav da je Ustavni sud trebao ispitati razmjernost mjere oduzimanja

predmeta u smislu čl. 16. st. 2. Ustava Republike Hrvatske (vidi st. 17. gore). Petoro njih koji su imali skupno izdvojeno mišljenje smatrali su da je sud trebao utvrditi povredu podnositeljevog ustavnog prava vlasništva zajamčenog čl. 48. Ustava, dok je sudac koji je izdvojio mišljenje samo protiv obrazloženja smatrao da nije došlo do povrede tog članka i suglasio se s većinom samo u dijelu koji se tiče ishoda postupka.

23. U odluci br. U-III-5096/2005 i U-III-1589/2006 od 19. ožujka 2008. godine, Ustavni sud je usvojio ustavne tužbe broдача jahte koji je bio proglašen krivim za pomorski prekršaj iz čl. 993. st. 2. Pomorskog zakonika i vlasnika iste jahte oduzete temeljem čl. 1008. st. 2. istog zakona. Ustavni sud je ukinuo nižestupanjska rješenja zbog toga što je utvrdio povrede brođarevog ustavnog prava na pravično suđenje i vlasnikovog ustavnog prava na žalbu. S obzirom na takva utvrđenja, nije smatrao potrebnim ispitivati navodnu povredu vlasnikovog ustavnog prava vlasništva. Sud je, uzgredno, izrazio stav da iako je čl. 1008. st. 2. Pomorskog zakonika propisano obvezatno oduzimanje plovila kojim je počinjen predmetni prekršaj, rješenje o oduzimanju plovila koje nije u vlasništvu počinitelja mora, kako bi bilo opravdano, biti utemeljeno na jednom od razloga predviđenih čl. 41. st. 3. Zakona o prekršajima (vidi st. 20. gore).

PRIGOVORI

24. Društva podnositelji su prigovarala zbog oduzimanja njihovih jahti.

25. Društva podnositelji su također prigovarala temeljem čl. 6. st. 1. Konvencije da gore navedeni prekršajni postupak nije bio pošten. Posebno su prigovarala da nisu mogla sudjelovati u prvostupanjskom postupku pred Lučkom kapetanijom Rijeka.

26. Konačno, društva podnositelji su prigovarala temeljem čl. 13. Konvencije da nisu imala učinkovito pravno sredstvo zato što im je prvostupanjsko rješenje od 31. kolovoza 2005. godine dostavljeno tek po njihovom zahtjevu i tek nakon što je Visoki prekršajni sud već odbio žalbu okrivljenika protiv tog rješenja.

PRAVO

A. Spajanje zahtjeva

27. S obzirom da se ova dva zahtjeva odnose na iste činjenice i prigovore, te se tiču istih pitanja primjene Konvencije, Sud ih odlučuje spojiti temeljem Pravila 42. st. 1. Poslovnika Suda.

B. Navodna povreda čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju

28. Društva podnositelji su, ne pozivajući se na neki članak Konvencije ili Protokola uz nju, prigovarala zbog oduzimanja njihovih jahti. Sud smatra da taj prigovor treba razmatrati u odnosu na čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju koji glasi kao slijedi:

“Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni.”

29. Vlada je osporila dopuštenost ovog zahtjeva po dvije osnove. Isticala je da društva podnositelji nisu iskoristila domaća pravna sredstva, te, alternativno, da nisu poštivala pravilo o roku od šest mjeseci.

Neiscrpljenost domaćih pravnih sredstava

(a) Tvrdnje stranaka

30. Vlada je tvrdila da se društva podnositelji nisu, niti u njihovim žalbama Visokom prekršajnom sudu od 24. ožujka 2006. godine, niti u njihovom ustavnim tužbama, (izričito) pozivala na čl. 48. Ustava (vidi st. 17. gore) ili čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju, ili na drugi način (implicitno) prigovarala povredi prava vlasništva (vidi st. 11. i 13. gore). Pozivajući se na čl. 41. st. 3. Zakona o prekršajima (vidi st. 20. gore), Vlada je nadalje tvrdila da su društva podnositelji mogla protiv društva N.A. podnijeti tužbu radi naknade štete, ali to nisu učinila.

31. Društva podnositelji su odgovorila da, iako se nisu pozivala na čl. 48. Ustava u svojim ustavnim tužbama, iz sadržaja tih ustavnih tužbi je bilo vidljivo da je oduzimanje njihovih jahti također imalo za posljedicu povredu njihovog prava vlasništva. Nadalje, nisu podnijeli građansku tužbu radi naknade štete protiv društva N.A. zbog toga što su smatrala državu a ne to društvo odgovornim za oduzimanje njihovih jahti.

32. Vlada Republike Slovenije je navela da su društva podnositelji pravilno iskoristila domaća pravna sredstva. Posebno, iako se društva podnositelji nisu u svojim ustavnim tužbama izričito pozivala na povredu prava vlasništva, učinila su to implicitno, tražeći od Ustavnog suda da odredi privremenu mjeru kojom bi se odgodila prodaja njihovih jahti do odluke o njihovim ustavnim tužbama (vidi st. 13. gore). Na taj način su društva podnositelji u svojoj biti pred Ustavnim sudom ukazala na isto pitanje kao i pred Sudom.

(b) Ocjena Suda

33. Vezano uz navode Vlade da su društva podnositelji trebala podnijeti tužbu radi naknade štete protiv društva N.A., Sud je utvrdio da je nad navedenim društvom otvoren stečajni postupak dana 26. lipnja 2008. godine (vidi st. 16. gore) te bi, stoga, podnošenje građanske tužbe protiv istog radi naknade štete pretrpljene zbog počinjenja predmetnog prekršaja bilo bezuspješno.

34. Vezano uz tvrdnje Vlade da se društva podnositelji nisu u svojim ustavnim tužbama pozivala na odredbe Ustava koje jamče pravo vlasništva ili na čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju, Sud ponavlja da udovoljavanje zahtjevima iz čl. 35. st. 1. Konvencije ne zahtijeva izričito pozivanje na konvencijsko pravo pred domaćim tijelima sve dok je isti prigovor koji se kasnije iznosi pred Sudom, iznesen tijekom domaćeg postupka najmanje „u biti“ (vidi npr. *Castells protiv Španjolske*, 23. travnja 1992., st. 32., Serija A br. 236.; *Ahmet Sadik protiv Grčke*, 15. studenog 1996., st. 33., *Izvyješća o presudama i odlukama 1996-V*; i *Glasenapp protiv Njemačke*, 28. kolovoza 1986., st. 45., Serija A br. 104.).

35. Vezano uz navedeno, Sud je prvo utvrdio da se društva podnositelji u svojim ustavnim tužbama zaista nisu pozivala na čl. 48. Ustava, koja odredba nedvojbeno odgovara čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju. Nisu se izravno pozivala niti na čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju. Umjesto toga, ona su se pozivala prvenstveno na čl. 14., 26. i 29. st. 1. Ustava, što su odredbe koje odgovaraju čl. 6. i 14. Konvencije i čl. 1. Protokola br. 12 uz Konvenciju (vidi st. 13. i 17. gore).

36. Što je još važnije, u predmetnom slučaju društva podnositelji u svojim ustavnim tužbama nisu prigovarala povredi prava vlasništva niti u biti. S tim u svezi, Sud je utvrdio da su imala mogućnost isticati povredu njihovog prava vlasništva temeljem čl. 48. Ustava ili temeljem čl. 1. Protokola br. 1. obzirom da je Konvencija izravno primjenjiva u Republici Hrvatskoj. Sud je također utvrdio da Ustavni sud nije razmatrao pravo vlasništva društava podnositelja po službenoj dužnosti, niti je to dužan po pravu Republike Hrvatske. U svojim ustavnim tužbama su društva podnositelji prigovarala različitim postupovnim greškama a ne oduzimanju njihovih jahti (vidi st. 13. gore). Štoviše, u odgovoru na prigovor Vlade o neiscrpljivanju društva podnositelji nisu pokušala tvrditi da su svojim ustavnim tužbama u biti prigovarala povredi njihovog prava vlasništva. Umjesto toga, ograničila su se na tvrdnju da iz sadržaja tih ustavnih tužbi proizlazi da je oduzimanje njihovih jahti također imalo za posljedicu povredu njihovog prava vlasništva (vidi st. 31. gore). Međutim, kako proizlazi iz sudske prakse Suda (vidi st. 34. gore), sama činjenica da je podnositelj iznio svoj slučaj pred različite nadležne sudove ne znači samo po sebi udovoljavanje zahtjevu iz čl. 35. st. 1. Konvencije jer čak niti u pravosuđu u kojem domaći sudovi imaju mogućnost, ili čak obvezu, ispitati slučaj po službenoj dužnosti, podnositelji nisu oslobođeni isticanja

prigovora pred tim sudovima prije nego ih potom iznesu pred Sud (vidi, na primjer, *Van Oosterwijck protiv Belgije*, 6. studeni 1980., st. 39., Serija A br. 40.; *Dalipi protiv Grčke* (odl.), br. 51588/08, st. 20., 26. lipanj 2012.; i *Trūps protiv Latvije* (odl.), br. 58497/08, 20. studeni 2012.). Stoga, kako bi pravilno iscrpili domaća pravna sredstva nije dovoljno da povreda Konvencije „proizlazi“ iz činjenica predmeta ili podnesaka podnositelja. Umjesto toga, oni moraju stvarno iznijeti prigovor o tome (izričito ili u biti) na način koji ne ostavlja sumnju da je prigovor, koji je kasnije podnesen Sudu, stvarno bio istaknut na domaćoj razini. Iz istog razloga Sud ne može – u odsutnosti stvarnog prigovora društava podnositelja o oduzimanju njihovih jahti – prihvatiti argument Vlade Republike Slovenije da su društva podnositelji iscrpila domaća pravna sredstva u biti kada su tražila od Ustavnog suda privremenu mjeru koja bi odgodila prodaju njihovih jahti.

37. Osim toga, društva podnositelji nisu tvrdila da bi prigovor pred Ustavnim sudom koji bi se odnosio na oduzimanje njihovih jahti bio lišen ikakve šanse za uspjeh. U stvari, praksa Ustavnog suda ukazuje da taj sud razmatra razmjernost mjere oduzimanja predmeta kada je na to pozvan (vidi st. 22. i 23. gore).

38. U ovim okolnostima, Sud smatra da društva podnositelji nisu pravilno iscrpila domaća pravna sredstva i stoga nisu dala domaćim tijelima priliku koja u načelu treba biti dana državama ugovornicama temeljem čl. 35. st. 1. Konvencije, da razmotre i spriječe ili isprave određenu povredu Konvencije koja se protiv njih iznosi (vidi, na primjer, *l'Association Les Témoins de Jéhovah* (odl.), br. 8916/05, 21. rujna 2010. i, suprotno tome, *Paulić protiv Hrvatske*, br. 3572/06, st. 26., 22. listopada 2009. i *Orlić protiv Hrvatske*, br. 48833/07, st. 41., 21. lipanja 2011.).

39. Slijedi da je ovaj prigovor nedopušten temeljem čl. 35. st. 1. Konvencije zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava, te stoga mora biti odbačen temeljem čl. 35. st. 4. iste.

C. Navodna povreda članka 6. stavka 1. Konvencije

40. Društva podnositelji su prigovarala da gore navedeni prekršajni postupak nije bio pošten zbog toga što nisu imala mogućnost sudjelovati u prvostupanjskom postupku pred Lučkom kapetanijom Rijeka. Pozvala su se na čl. 6. st. 1. Konvencije koji u mjerodavnom dijelu glasi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ... svatko ima pravo da ... sud pravično ... ispita njegov slučaj...”

41. Društva podnositelji su nadalje prigovarala da nisu imala učinkovito pravno sredstvo zato što im je prvostupanjsko rješenje od 31. kolovoza 2005. godine dostavljeno tek po njihovom zahtjevu i tek nakon što je Visoki prekršajni sud već odbio žalbu okrivljenika protiv tog rješenja. Iako su se društva podnositelji ističući ovaj prigovor pozvala na čl. 13. Konvencije,

Sud smatra da ga treba također ispitati temeljem čl. 6. st. 1. Konvencije kao prigovor prava na pristup sudu.

42. Vlada je osporila dopuštenost ovih prigovora tvrdeći da su očigledno neosnovani.

1. Tvrđnje stranaka

(a) Vlada

43. Pozivajući se na presudu Suda u predmetu *Silickienė protiv Litve*, br. 20496/02, 10. travnja 2012.), Vlada je tvrdila da iako društva podnositelji nisu formalno bila stranke u gore navedenom prekršajnom postupku, njihova prava u tom postupku su bila odgovarajuće zaštićena. Konkretno, Vlada je obrazložila da društva podnositelji nisu sudjelovala u prvostupanjskom prekršajnom postupku zbog toga što nisu imala pravni interes za to s obzirom da nisu bila optužena za ikakav prekršaj. Međutim, čim je prvostupanjsko rješenje, kojim su, među ostalim, oduzete njihove jahte, počelo proizvoditi pravni učinak koji utječe na društva podnositelje, njihov pravni interes je bio prepoznat i omogućeno im je učinkovito sudjelovanje u tom postupku putem ulaganja žalbi na to rješenje i, kasnije, podnošenja ustavnih tužbi. Na taj način su imala mogućnost ukazati na bilo kakvu nezakonitost ili proizvoljnost mjere oduzimanja njihovih jahti, a koju mogućnost su i iskoristila. To znači da su društva podnositelji imala mogućnost iznijeti svoje argumente pred dvije sudske instance, Visoki prekršajni sud i Ustavni sud, koji su odlučili o pravnim lijekovima društava podnositelja obrazloženim odlukama koje se ne mogu okvalificirati kao nezakonite ili proizvoljne.

44. Vezano uz navodne nepravilnosti u dostavi prvostupanjskog rješenja društvima podnositeljima, Vlada je tvrdila da trenutak dostave tog rješenja, kojim se određuje oduzimanje njihovih jahti, nije mogao imati utjecaja na poštenost navedenog prekršajnog postupka, posebice na pravo društava podnositelja da sudjeluju u tom postupku ulaganjem žalbi Visokom prekršajnom sudu. To je stoga što zakonski rok za ulaganje žalbe nije tekao od dana donošenja napadanog rješenja, već od datuma dostave ovlaštenicima na ulaganje žalbe. Što je još važnije, Vlada je tvrdila da je Visoki prekršajni sud odlučio po žalbama društava podnositelja neovisno o ranijoj odluci donesenoj po žalbi okrivljenika. Stoga, nije točna tvrdnja društava podnositelja da je Visoki prekršajni sud već zauzeo svoj stav odlučujući o žalbi okrivljenika. Vlada je obrazložila da svaki žalbeni sud u Republici Hrvatskoj odlučuje o žalbi u okviru navoda iz žalbe, te sud stoga nije bio vezan svojim ranijim odlukama o žalbama koje su uložene protiv iste prvostupanjske odluke, ili drugim žalbama o kojima još nije odlučeno. Suprotno navodima društava podnositelja, sud je samostalno odlučio o svakoj žalbi zasebno. Tvrđnja društava podnositelja, da je Visoki prekršajni sud trebao o svim žalbama odlučiti istovremeno, jednom odlukom, je stoga

pogrešna jer takva obveza žalbenih sudova ne proizlazi iz postupovnih odredbi primjenjivih na predmetni postupak.

(b) Podnositelji zahtjeva

45. Društva podnositelji su ustrajala u svojim tvrdnjama da nisu mogla sudjelovati u prvostupanjskom postupku pred Lučkom kapetanijom Rijeka, te da je Visoki prekršajni sud odlučio o žalbi okrivljenika 20 rujna 2005. godine, što je bilo prije nego je prvostupanjsko rješenje od 31. kolovoza 2005. godine bilo uredno dostavljeno društvima podnositeljima. Društva podnositelji su smatrala da je logično da Visoki prekršajni sud odluči o svim žalbama jednim rješenjem. U suprotnom, odlučivanje o jednoj žalbi prije drugih bi neizbježno prejudiciralo ishod preostalih žalbenih postupaka, a to je upravo ono što se u slučaju društava podnositelja dogodilo.

(c) Vlada Republike Slovenije

46. Vlada Republike Slovenije je tvrdila da, iako je istina da su društva podnositelji imala pravo na žalbu protiv rješenja o oduzimanju jahti, njihova žalba nije imala nikakvu šansu za uspjeh, prvenstveno stoga što je zaštitna mjera oduzimanja predmeta bila automatska posljedica počinjenja predmetnog pomorskog prekršaja pri čemu odgovornost ili sudjelovanje vlasnika jahte u prekršaju nije bilo relevantno za određivanje takve mjere. Kao drugo, obzirom da društva podnositelji nisu sudjelovala u prvostupanjskom postupku, nisu mogla iznijeti nikakve argumente u korist okrivljenika. Kao treće, dana 20. rujna 2005. godine, odnosno, prije nego što su društva podnositelji uopće dobila priliku uložiti žalbu, postalo je pravomoćno rješenje kojim se okrivljenik proglašava krivim, nakon čega je uslijedilo automatsko oduzimanje jahti. Stoga, društva podnositelji nisu niti na žalbenoj razini mogla utjecati na rješenje i na oduzimanje jahti koje je uslijedilo. Za Vladu Republike Slovenije sve navedeno ukazuje da, u slučaju kada vlasnik plovila nije počinitelj konkretnog prekršaja, kao i u ovom slučaju, vlasnik u stvarnosti nema učinkovito pravno sredstvo kojim bi osporio zaštitnu mjeru oduzimanja plovila kao automatsku posljedicu prekršaja.

2. Ocjena Suda

47. Sud je utvrdio da je glavni argument društava podnositelja činjenica da nisu uživala pošteno suđenje s obzirom da nisu sudjelovala u prvostupanjskom postupku pred Lučkom kapetanijom Rijeka. S tim u vezi, Sud je prvenstveno utvrdio da je Lučka kapetanija Rijeka upravno tijelo koje se ne može smatrati sudom u smislu čl. 6. st. 1. Konvencije. Vezano uz navedeno, Sud ponavlja da, iako povjeravanje upravnim tijelima progona i kažnjavanja upravnih prekršaja nije nespojivo s Konvencijom, osoba na koju na koje se to odnosi mora imati mogućnost osporiti bilo koju odluku

protiv sebe pred sudom koji pruža jamstva iz čl. 6. (vidi *Lauko protiv Slovačke*, 2. rujna 1998., st. 64., *Izvjješća* 1998-VI).

48. Međutim, bitno je napomenuti da je Sud dosljedno utvrđivao da mjere oduzimanja predmeta koje imaju za posljedicu gubitak prava vlasništva trećih osoba, različitih od okrivljenika, zahtijevaju razmatranje „prava i obveza građanske naravi“ tih osoba, a ne „optužnice za kazneno djelo“ protiv njih (vidi *AGOSI protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 24. listopada 1986., st. 64.-66., Serija A br. 108.; *Air Canada protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 5. svibnja 1995., st. 52.-56., Serija A br. 316-A.; *Arcuri protiv Italije* (odl.), br. 52024/99, ECHR 2001-VII; i *Silickienė*, citirano gore, st. 45.-46.). Slijedi da čl. 6. st. 1. u ovom slučaju treba primijeniti pod njegovim „građanskim naslovom“.

49. Polazeći od toga, Sud ponavlja da čl. 6. st. 1. zahtijeva da prilikom utvrđivanja prava i obveza građanske naravi, odluke upravnih ili drugih tijela koja sama ne udovoljavaju zahtjevima tog članka – kao što je to slučaj sa Lučkom kapetanijom Rijeka – moraju biti podložne naknadnoj kontroli od strane „sudskog tijela koje ima punu nadležnost“, uključujući pravo ukidanja napadanih odluka u svakom smislu, po pitanjima činjenične ili pravne naravi (vidi, na primjer *Bistrović protiv Hrvatske*, br. 25774/05, st. 51., 31. svibnja 2007.). Nadalje, u slučajevima koji se tiču oduzimanja predmeta, domaća pravila postupka moraju osigurati podnositelju odgovarajuću mogućnost, s obzirom na težinu mjere koja je primijenjena, da iznese svoj slučaj pred sudove, pozivajući se na, ovisno o slučaju, nezakonitost ili proizvoljnost takve mjere te na nerazumno postupanje sudova (vidi *Silickienė*, st. 47.; i *AGOSI*, st. 55., citirani gore). Iako bi, kao pravilo, osobe čije se vlasništvo oduzima formalno trebale imati status stranke u postupku u kojem je oduzimanje određeno, ukoliko im je *de facto* pružena razumna i dovoljna mogućnost da zaštite na odgovarajući način svoje interese, to može biti dovoljno da zadovolji zahtjeve iz čl. 6. st. 1. Konvencije (vidi *Silickienė*, citirano gore, st. 50.).

50. Slijedom navedenog, Sud prvenstveno utvrđuje da temeljem Zakona o prekršajima, koji je bio na snazi u mjerodavno vrijeme, vlasnik imovine oduzete u prekršajnom postupku formalno nije bio stranka u prekršajnom postupku ali, usprkos tome, je mogao uložiti žalbu Visokom prekršajnom sudu protiv prvostupanjske odluke bez obzira je li napadana odluku donijelo upravno tijelo ili prvostupanjski prekršajni sud. Temeljem tog zakona, Visoki prekršajni sud je bio nadležan po žalbi preispitati sve aspekte predmeta koji je iznesen pred njega. Njegovo preispitivanje nije bilo ograničeno na pravna pitanja već se protezalo i na činjenična pitanja, uključujući ocjenu dokaza. Ukoliko se Visoki prekršajni sud ne bi složio sa utvrđenjem prvostupanjskog upravnog tijela, imao je ovlast ukinuti prvostupanjsku odluku i uputiti predmet prvostupanjskom tijelu na ponovno odlučivanje ili preinačiti prvostupanjsku odluku (vidi st. 21. gore). Sud

stoga smatra da je Visoki prekršajni sud zadovoljio kriterije suda pune nadležnosti za potrebe čl. 6. st. 1. Konvencije.

51. Jedino ograničenje koje se tiče razmatranja predmeta pred Visokim prekršajnim sudom bilo je to da taj sud nije mogao održati raspravu. Međutim, društva podnositelji u predmetnom slučaju nisu prigovarala nedostatku rasprave, niti Sud uzimajući u obzir svoju relevantnu praksu, smatra da je rasprava bila potrebna. Sud je prihvatio da rasprava ne mora biti nužna u slučajevima gdje ne postoje pitanja vjerodostojnosti ili osporenih činjeničnih navoda koja zahtijevaju raspravu (usmeno iznošenje dokaza ili unakrsno ispitivanje svjedoka) te sudovi mogu pošteno i razumno odlučiti o predmetu na temelju podnesaka stranaka i drugog pisanog materijala (vidi, osobito i *a fortiori*, *Jussila protiv Finske* [VV], br. 73053/01, st. 41. i 47., ECHR 2006-XIV). Konkretno, u predmetnom slučaju, pitanja koja se tiču oduzimanja jahti društava podnositelja su bila čisto pravna i nisu zahtijevala saslušanje svjedoka ili izvođenje drugih usmenih dokaza (vidi, na primjer, *Saccoccia protiv Austrije*, br. 69917/01, st. 77.-80., 18. prosinca 2008. i, *a fortiori*, *Suhadolc protiv Slovenije* (odl.), br. 57655/08, 17. svibnja 2011.).

52. Vezano uz tvrdnju Republike Slovenije da društva podnositelji nisu imala učinkovit pristup sudu jer njihove žalbe nisu imale nikakvu šansu za uspjeh, s obzirom da je oduzimanje jahti bila automatska posljedica predmetnog prekršaja (vidi st. 46. gore), za Sud je dovoljno utvrđenje da te žalbe nisu bile jedino pravno sredstvo kojim su se društva podnositelji poslužila kako bi osporila rješenje o oduzimanju njihovih jahti jer su ona također podnijela ustavne tužbe. Da su društva podnositelji u svojim ustavnim tužbama prigovorila barem u biti povredi njihovog prava vlasništva, Ustavni sud bi, s obzirom na čl. 16. Ustava, morao ispitati je li mjera oduzimanja predmeta kojoj se prigovara bila zakonita, imala legitiman cilj te bila razmjerna tom cilju (vidi st. 17. gore). Međutim, kako je već navedeno gore (vidi st. 36.), društva podnositelji nisu to učinila i stoga ne mogu prigovarati da nisu imala učinkovit pristup sudu odnosno da im, kao vlasnicima oduzete imovine, nije bila dana razumna i dostatna mogućnost da zaštite svoje interese, kako to zahtjeva čl. 6. st. 1. u postupku u kojem je oduzimanje predmeta određeno (vidi st. 49. gore).

53. Vezano uz daljnje pitanje jesu li društva podnositelji imala učinkovit pristup sudu, s obzirom da im je prvostupanjsko rješenje o oduzimanju predmeta od 31. kolovoza 2005. godine dostavljeno tek po njihovom zahtjevu i tek nakon što je Visoki prekršajni sud već odbio žalbu okrivljenika protiv tog rješenja, Sud ne može zanemariti činjenicu da je predmetno rješenje prvo dostavljeno društvima podnositeljima redovnom poštom (preporučeno s povratnicom) već 2. rujna 2005. godine, odnosno, prije 20. rujna 2005. godine kada je Visoki prekršajni sud odlučio o žalbi okrivljenika, pa tek kasnije diplomatskim putem (vidi st. 8. i 10. gore). Slijedi da su društva podnositelji mogla uložiti žalbu ranije ukoliko su to

htjela i izbjeći situaciju kojoj prigovaraju. U svakom slučaju, Sud smatra da činjenica da je Visoki prekršajni sud već odbio žalbe okrivljenika u trenutku kada su društva podnositelji uložili svoje žalbe ne znači da sud nije mogao donijeti drugačiju odluku po žalbama društava podnositelja. Očito, pitanje je li okrivljenik kriv za prekršaj je pravno različito od pitanja je li predmet kojim je prekršaj počinjen trebao biti oduzet vlasniku koji nije kriv za prekršaj.

54. Konačno, ne postoje dokazi koji bi upućivali na to da bi bilo Visoki prekršajni sud bilo Ustavni sud u navedenom prekršajnom postupku pokazali nedostatak nepristranosti ili da bi ti postupci bili na drugi način nepošteni. S obzirom na sve materijale koje posjeduje, Sud smatra da su u predmetnom slučaju društva podnositelji mogla iznijeti svoje argumente pred sudove koji osiguravaju jamstva predviđena u čl. 6. st. 1. Konvencije, i koji su razmotrili te argumente. Njihove odluke su pravilno obrazložene i ne može ih se smatrati proizvoljnima.

55. Slijedi da su navedeni prigovori nedopušteni sukladno čl. 35. st. 3. (a) Konvencije kao očigledno neosnovani, te moraju biti odbačeni sukladno čl. 35. st. 4. Konvencije.

Iz tih razloga, Sud

Odlučuje jednoglasno spojiti zahtjeve;

Proglašava većinom glasova zahtjeve nedopuštenima.

Søren Nielsen
tajnik

Isabelle Berro-Lefèvre
predsjednica